

71. spoločné zasadnutie agrárnych komôr V4

Zástupcovia Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory (SPPK), Národnej rady poľnohospodárskych komôr v Poľsku (KRIR), Maďarskej poľnohospodárskej komory (NAK) a Agrárnej komora Českej republiky (AKČR) sa stretli na 71. spoločnom zasadnutí poľnohospodárskych komôr Vyšehradskej štvorky (V4) v dňoch 5. - 6. februára 2019 v Maďarskom Veszprém, aby diskutovali o najpálčivejších témach v agropotravinárskom sektore.



Prítomných okrem prezidenta NAK Balázsa Györfyho privítal aj István Jakab - podpredseda parlamentu a predseda Maďarského demokratického hnutia. Vyjadril potešenie, že poľnohospodárske samosprávy jednotlivých krajín V4 sú profesijne zdatné a obhajujú záujmy poľnohospodárov a potravinárov nielen na domácej, ale aj na európskej pôde: „Oceňujem našu dlhoročnú spoluprácu a vážim si, že vždy príde k vzájomnej dohode na to, aby sme presadili naše spoločné záujmy.“

Príhovorom ďalej pokračovalo rokovanie, ktorého jednou z tém bola aj politika biopalív na úrovni strednej Európy. Ako poľnohospodári tak i spracovatelia musia spolupracovať na zvýšení konkurencieschopnosti poľnohospodárskeho sektora naprieč celou Európskou úniou (EÚ). Stredná Európa má primeranú výhodu pri udržateľnej výrobe obilnín a etanolu s nízkym rizikom ILUC, ako aj pri trvalo udržateľnej produkcii olejnin a bionafty, pričom vedľajším produktom výroby biopalív sú krmivá s vysokým obsahom bielkovín, ktoré môžu výrazne obmedziť závislosť chovu zvierat na dovážanej GMO sóji. Udržateľnosť poľnohospodárstva a požiadavky na ochranu klímy si vyžadujú, aby sa v budúcnosti, a to už do roku 2020 zvýšila produkcia a používanie biopalív. Preto predstavitelia poľnohospodárskych samospráv krajín V4 na stretnutí podpísali „Spoločné vyhlásenie poľnohospodárskych komôr a výrobcov biopalív v krajinách V4 pre zavedenie E10“, v ktorom okrem iného žiadajú, aby zainteresovaní politici vzali na vedomie pozitívne dopady biopalív v oblasti klímy a rozvoja vidieka a snažili sa túto snahu rozvíjať. Miroslav Štefček, podpredseda SPPK, uviedol, že SPPK spolupracuje s organizáciami, ktoré sa venujú politike biopalív a ich aktivity podporuje. Pevne

veríme, že sa nám do roku 2020 podarí splniť požadovanú hodnotu využitia biopalív prvej generácie a zároveň zabrániť v Európe šíreniu neudržateľných biopalív založených na palmovom oleji, pričom za týmto účelom bude nevyhnutná spolupráca všetkých zainteresovaných strán.

Požadované body Spoločného vyhlásenia zainteresovaným politikom:

- aby sa zasadili o dvojnásobné zvýšenie biopalív v strednej Európe v nasledujúcom desaťročí;
- je potrebné na tento účel zaviesť benzín E10, v ktorom je miera primiešania bioetanolu na úrovni 10 objemových percent a motorovú naftu B7, v ktorom je miera primiešania biodízlzu 7 objemových percent a to najneskôr do konca roka 2019;
- je potrebné zabrániť šíreniu neudržateľných biopalív založených na palmovom oleji (palivová bionafta, PFAD a dovážaný, použitý olej na báze palmového oleja) v Európe, ktoré sú protichodné v oblasti ochrany klímy



SPPK

zastupoval na rokovaní podpredseda SPPK Miroslav Štefček

Súčasnej situácii na agropotravinárskom trhu rezonovala téma obchodu s jablkami, kedy producenti nedokázali predať svoje zásoby. Došlo tak k znehodnoteniu veľkého množstva ton jablák tak na poľskej, ako aj na maďarskej strane. Z tohto dôvodu je potrebné, aby sa táto situácia neopakovala a prijali sa potrebné opatrenia. „Je v našom spoločnom záujme zabrániť dočasnému vzniku takýchto kríz, ktoré postihujú celé spoločenstvo. Z tohto dôvodu by bol potrebný balík opatrení podobný už poživanej schéme výrubu starých plantáží ovocných drevín a ich následnej obnove. S cieľom stabilizovať trh s priemyselnými jablkami odporúčame stanoviť povinné zmluvy (s povinnými zmluvnými prvkami - ako je napríklad cena alebo cenotvorný vzorec, odber produkcie, pokuty ktoré sankcionujú nedodržiavanie pravidiel...)“, uviedol Balázs Györffy a požiadal prítomných, aby v záujme stabilizácie celoeurópskeho trhu požiadali svoje vlády a obdobné riešenie tohto problému. „Za týmto účelom by bolo vhodné iniciovať rozvoj užšej sektorovej spolupráce medzi našimi komorami o skúsenostiach s používaním takéhoto zmluvného systému a využitia podpôr na výrub starých sádov jabloní a ich obnovu. Vytvorením pracovnej skupiny v rámci V4 je možné venovať sa ochrane pestovateľa a vytvoriť spôsob ako pomôcť producentom predať svoju produkciu na úrovni

trhových cien. Slovensko sa potýkalo najmä s nedostatkom pracovnej sily počas zberu jabĺk ,“ uviedol Miroslav Štefek. Prítomní vyjadrili súhlas a spoločne sa zhodli, že ceny ponúkané za priemyselné jablká nedosiahli ani náklady na ich produkciu a zber. Poľsko a Maďarsko plánujú vytvoriť holding na spracovanie jabĺk. Holding by sa zároveň zaoberal aj stanovením cien jabĺk na trhu. Poľsko v minulosti vytváralo programy, ktoré pomáhali spracovateľom realizovať spracovanie a predaj jabĺk - napr. výkup jabĺk za 3 - 4 násobnú cenu, na druhej strane obchodníci mali možnosť získať finančne zaujímavé úvery na investície do prevádzky. Takéto intervencie boli však oneskorené a nepodarilo sa zastabilizovať trh s jablkami. „Navrhované zazmluvnenie produkcie vítame veľmi pozitívne a odporúčame, aby bolo využité vo všetkých krajinách V4 ,“ uviedol Wiktor Szmulewicz. Trh jabĺk ohrozuje aj prílev dovozu z východu. Ide najmä o dodávky jabĺk z Ukrajiny za dumpingové ceny. Takáto produkcia je často ošetrovaná nepovolenými prípravkami v rámci EÚ. „Produkcia jabĺk v Českej republike bola na úrovni 120-tisíc ton. Úroda bola postihnutá vplyvom sucha. Česká republika podporuje opatrenia na zastabilizovanie cien jabĺk,“ uviedol Martin Kubu - riaditeľ divízie motorových palív v spoločnosti AGROFERT, a.s. Prítomní sa dohodli na vytvorení pracovnej skupiny, v ktorej každá krajina bude mať dvoch zástupcov. Predsedom pracovnej skupiny bude Balázs Györffy. Rokovacím jazykom skupiny by mala byť angličtina.

Účastníci sa nevyhli ani otázkam k súčasnému problému s hovädzím mäsom v Poľsku. Wiktor Szmulewicz, prezident KRIR, vyjadril ľútosť nad zlyhaním štátnej kontroly a nad zverskou ambíciou niektorých jedincov zbohatnúť aj za takúto vysokú cenu. „Poľsko je významným producentom hovädzieho mäsa a očakáva sa vysoký ekonomický dopad tohto incidentu, ktorý postihne aj čestných poľnohospodárov. Na druhej strane sa v Poľsku niekoľko násobne zvýšil systém štátnych veterinárnych kontrol,“ uviedol Szmulewicz. V Poľsku momentálne prebiehajú rozsiahle kontroly bitúnkov na úrovni EÚ.



Zástupcovia poľnohospodárskych komôr V4 ďalej rokovali o pripravovanej reforme SPP po roku 2020. Počas tohto rokovania sa zhodli, že budúci rozpočet SPP by mal ostať zachovaný aspoň na súčasnej, rozpočtovej úrovni, aby bol poľnohospodársky sektor plnohodnotný. „Zatiaľ čo zavedenie stropovania na dobrovoľnej báze podporujeme v súvislosti so základnou podporou príjmu

a malo by ostať plne v kompetencii členského štátu," uviedol Miroslav Štefček. „Výška dobrovoľnej viazanej podpory by mala ostať na rozhodnutí jednotlivých krajín, pričom by mala ostať minimálne na súčasnej úrovni 13 + 2%, vzhľadom na jej potrebu a odôvodnenie v citlivých sektoroch," uviedol Wiktor Szmulewicz. „Zavedenie stropovania a degresivity je zásadne proti konkurencieschopnosti a svetovým ekonomickým trendom. Je potrebné v čo najkratšej dobe iniciovať rokovania na úrovni V4 so snahou o navýšenie dobrovoľnej viazanej podpory nad úroveň 13 + 2%, aby sme v rámci krajín V4 predišli riziku využitia skrytých národných podpôr pôvodnej E15," uviedol Zdeněk Jandejsek, prezident AKČR. S jeho tvrdením súhlasili aj predstavitelia poľnohospodárskych samospráv Slovenska, Poľska a Maďarska a zaviazali sa ďalších príprav rokovaní týkajúcich sa výšky podpory. Zdeněk Jandejsek prítomných informoval o výsledkoch Seminára na Stálom zastúpení Českej republiky v EU, na ktorom sa zúčastnil spolu s predsedom SPPK Emilom Machom.

Posledným bodom spoločného rokovania bola spolupráca poľnohospodárskych komôr krajín V4 nad rámec spolupráce V4. Komory súhlasili s tým, že by mali intenzívnejšie spolupracovať na báze spoločných priorít, aby oslovili rozhodujúcich činiteľov a zákonodarcov na vnútroštátnej úrovni i na úrovni EÚ. Okrem zachovania tohto pevného základu je nevyhnutné do spolupráce zahrnúť aj koordinačné fóra COPA-COGECA a spoluprácu s poľnohospodárskymi organizáciami v rámci skupiny Krajiny Troch Morí, ktorú plánujú realizovať 1 x ročne.

Účastníci stretnutia sa dohodli, že budúce stretnutie poľnohospodárskych komôr krajín V4 sa uskutoční v júni 2019 na Slovensku.

Dokumenty na stiahnutie

- [Vyhlásenie k biopalivám](#) (0.01 MB, DOCX)
- [Komuniké](#) (0.08 MB, DOCX)